

J. ALMÀ. P.

CATALUNYA GRÀFICA

40 cts.

Obres publicades per la Societat Catalana d'EDICIONS

	Pessetes
1. Alexandre Plana: <i>Les idees polítiques d'en Valenti Almirall</i>	2'50
2. Prudenci Bertrana: <i>Proses bàrbares</i> (Agotada).....	3'50
3. J. Pous i Pagès: <i>La vida i la mort d'en Jordi Fraginals</i>	4'—
4. Manuel de Montoliu: <i>Estudis de Literatura catalana</i> . Pròleg de Miquel S. Oliver.....	3'50
5. Ramon Turró: <i>Origens del coneixement</i> . Volum I.....	3'—
6. Ramon Turró: <i>Origens del coneixement</i> . Volum II.....	3'—
7. A. Rovira i Virgili: <i>Història dels moviments nacionalistes</i> . Pròleg de P. Corominas. Primera sèrie....	3'50
8. A. Rovira i Virgili: <i>Història dels moviments nacionalistes</i> . Segona sèrie.....	3'50
9. Apeles Mestres: <i>Llibre d'or</i> . Cent cançons populars de diferents països.....	4'—
10. F. Pi i Margall: <i>La qüestió de Catalunya</i> . (Escrits i discursos). Pròleg de Rovira i Virgili, amb una biografia de Pi i Margall.....	2'50
11. Cebrià Montoliu: <i>Walt Witman: L'home i sa tasca</i>	3'50
12. Ignasi Ribera i Rovira: <i>Contistes portuguesos</i> . Traducció catalana.....	3'50
13. Alexandre Plana: <i>Antologia de poetes catalans moderns</i>	4'—
14. A. Rovira i Virgili: <i>La nacionalització de Catalunya</i>	2'—
15. A. Rovira i Virgili: <i>Història dels moviments nacionalistes</i> . Tercera i última sèrie.....	3'50
16. Alfons Maseras: <i>Contistes francesos</i> . Traducció catalana.....	3'50
17. Captain Morley: <i>La guerra de les nacions</i> . Volum I.....	2'50
18. J. M. López-Picó: <i>Poesies</i>	3'50
19. Carles Riba: <i>Històries extraordinàries d'Edgar A. Poe</i> . Sèrie I.....	3'50
20. A. Rovira i Virgili: <i>Debats sobre el catalanisme</i>	3'—
21. Prudenci Bertrana: <i>La lloca de la viuda i altres narracions</i>	3'50
22. Alexandre Plana: <i>Sol en el llindar</i> . Poesies.....	3'50
23. E. A. Butti: <i>Llucifer</i> . Versió catalana de Joan Fabré i Oliver.....	3'—
24. Carles Soldevila: <i>Plasenteries</i>	3'—

	Pessetes
25. Pompeius Gener: <i>La Dona mediterrània</i> , aplec de llegendes històriques. Volum I.....	4'—
26. Pompeius Gener: <i>La Dona mediterrània</i> , aplec de llegendes històriques. Volum II.....	4'—
27. Raimond Casellas: <i>Etapes estètiques</i> . Pròleg d'Eugeni d'Ors. Volum I.....	4'50
28. Raimond Casellas: <i>Etapes estètiques</i> . Epíleg de Xènius. Volum II.....	4'50
29. Captain Morley: <i>La guerra de les nacions</i> . Volum II.....	3'50
30. Carles Riba: <i>Històries extraordinàries d'Edgar A. Poe</i> . Sèrie 2.....	4'—
31. A. Rovira i Virgili: <i>Les valors ideals de la guerra</i> ..	4'—
32. Lluís Via: <i>Cullita</i> . Poesies.....	3'50
33. Miquel S. Oliver: <i>Catalunya en temps de la Revolució francesa</i> . Primera sèrie.....	4'50
34. Plàcid Vidal: <i>Infinit</i> . Volum I.....	3'50
35. Plàcid Vidal: <i>Infinit</i> . Volum II.....	3'50
36. Ferran Agulló i Vidal: <i>Marines</i>	4'—
37. Joan Pons i Masaveu: <i>Com anàvem dient</i>	4'—
38. A. Rovira i Virgili: <i>Nacionalisme i Federalisme</i>	4'—
39. Ferran Agulló i Vidal: <i>De tots temps</i> . Poesies.....	4'—
40. Alfons Maseras: <i>Contes a l'atzar</i>	4'—
41. Joaquim Riera i Bertran: <i>Faules velles</i>	4'—
42. Captain Morley: <i>La guerra de les nacions</i> . Volum III.....	4'—
43. Manuel Marinell-lo: <i>Contes de reis i de prínceps</i>	4'—
44. J. M. López-Picó: <i>Poesies</i> (1915-1919).....	4'—
45. Captain Morley: <i>La guerra de les nacions</i> . Volum IV.....	4'—
46. Alfons Maseras: <i>Interpretacions i motius</i>	4'—
47. Pau Grieria i Cruz: <i>Desferres</i> . Novel·les.....	4'—
48. Francesc Puig i Alfonso: <i>Curiositats barcelonines</i> . Volum I.....	4'—
49. Francesc Puig i Alfonso: <i>Curiositats barcelonines</i> . Volum II.....	4'—
50. L. Nicolau d'Oliver: <i>Comentaris</i> . (1915-1917).....	4'—
51. Josep Massó Ventós: <i>Totes les cordes</i>	4'—
52. Francesc Puig i Alfonso: <i>Curiositats barcelonines</i> . Volum III.....	4'—
53. Josep Massó Ventós: <i>Ideari de l'Amic</i> . Volum I....	4'—
54. Alfons Maseras: <i>El Llibre de les hores Cruentes</i>	4'—

Administració: Llibreria Puig i Alfonso. - Plaça Nova
Venda : A totes les Llibreries

Catalunya Gràfica

AVISOS

La subscripció és de 15 pessetes a l'any

Des de 1.er de Març costarà
✻ ✻ a l'any 18 pessetes ✻ ✻

Fora de Catalunya fixaran el preu
◊ els senyors corresponsals ◊

Els subscriptors tindran dret
als números extraordinaris

EL NÚMERO 7

serà dedicat al immortal poeta

Mossèn Jacinto Verdaguer

GLÒRIA DE CATALUNYA

i a l'obra cultural de l'eminent músic català el

Mestre Nicolau

Costarà 1 pta.

Preparem una nova tirada del n.º 1, que farem
al tenir la nota total dels que necessiten els
nostres corresponsals.

També és convenient que ens enviïn desseguida
per Gir Postal la liquidació corresponent al
mes de Gener i l'import de les subscripcions.

Llibreria Subirana

PORTAFERRISSA, 14
A PARTAT, 203
TELÉFON 1579 A

LLIBRES

Religiosos, Cientí-
fics, Literaris i d'Art de totes
classes i procedències - Secció de bi-
bliografia a disposició dels clients de la casa.
Gran assortit en objectes d'Art Reli-
giós - Per a regals: plomes
font de les millors
marques

B A R C E L O N A

NOVETATS EN PANYERIA

FÀBRIQUES A SABADELL I SANT GERVASI
CASA FUNDADA EN 1835

SUCCESSOR DE

Modesto Amar

Gèneres especials per a trajos d'Esports
Fabricació de bandes impermeabilitzades
marca «SANT JORDI», propies per a
turistes :: Llanetes per a banderes :: Ar-
ticles propis per a trajos de Chauffeurs

PLATERIA, 65

TELÉFON 2484 A

BARCELONA

APRESTOS

DE

AGUSTÍ ESCOLÀ

Carrers: Llacuna i Ali-Bey

(a can Janas)

BARCELONA (S. M.)

BANC DE CATALUNYA

BARCELONA

CENTRAL: RAMBLA D'ESTUDIS, 4

AGÈNCIES: N.º 1 CREU COBERTA, 8
» 2 SANT ANDREU, 146
» 3 SALMERON, 111

✧ ✧ ✧

Valors : Cupons : Banca : Canvi : Girs

✧ ✧ ✧

TELÈFONS 2248 A i 3453 A

APARTAT DE CORREUS 568

TELEGRAMES i TELEFONEMES: CATALONIABANK

PASTILLES GERMANES

✧ CUREN TOS I REFREDATS ✧

ANIS DEL TAUP

Sens dubte és el millor

Els cafès LA PORTORRIQUEÑA

Són els més fins i aromàtics

PLAÇA BONSUCCÉS i XUCLÀ, n.º 25

CURIOSITATS

FEBRER

Es el *Februarius* dels romans, mes que dedicaven a Saturn, anomenant *saturnals* les festes que celebraven i que equivalien al nostre *Carnestoltes*.

Segons conten les cròniques, felen la *rúa* a la Via Apla, i a ella concorrien els senadors, els quifites i fins les vestals; tampoc hi faltava l'emperador, els pretorians i fins els filòsofs més severs de l'escola platònica, tots tiraven *domus pro finestra*.

Les malalties pròpies del mes segueixen afectant principalment al aparell respiratori, registrant-se un considerable assortit de pulmonies.

Aquesta malura es contrau a la sortida dels teatres, cafès i demés llocs públics, per conseqüència del contrast entre la temperatura alta d'aquells i la baixa del ambient exterior. Per semblant motiu la higiene recomana que al sortir dels llocs públics els concurrents es tapin la boca.

En aquest mes se sembren les llevors primerenques en llocs arrecerats, perquè la cruessa de l'ambient no les mati. Floreixen els admetllers i demés arbres de fruit; la contra és que moltes vegades el fret glassa les flors.

Com a festes senyalades del mes se poden esmentar la Purificació de la Verge Maria i Santa Eulària, patrona de Barcelona. La primera és també coneguda per la Mare de Déu de la Candela a Valls; la de la Llum, a Mataró; la del Blau, a Lleyda i la *Candelera* per tot Catalunya.

ANIS DEL TAUP

✧ El rei dels anissats ✧

MOBLES AMERICANS

PER A DESPATX

Passeig de Sant Joan, n.º 76, taller

Els cafès LA PORTORRIQUEÑA

Són els més fins i aromàtics

PLAÇA BONSUCCÉS i XUCLÀ, n.º 25

ANIS DEL TAUP

JOSEP GERMÀ. ✧ Sabadell

Els cafès LA PORTORRIQUEÑA

Són els més fins i aromàtics

PLAÇA BONSUCCÉS i XUCLÀ, n.º 25

**Magatzem de papers
de totes classes**

de

Esteve Gispert

Duc de la Victòria, 6 Telèfon A 408

BARCELONA

LA PLAÇA DE CATALUNYA A BARCELONA

III

En l'article precedent se donava compte de la intercalació de dos gravats procedents d'altres tantes crítiques de *La Esquella de la Torratxa*. L'hi d'ells, aludint a alguns dels 16 projectes presentats al concurs de 1886, qual premi fou adjudicat a En Pere Falqués.

CONCURS DE PROJECTES («LA ESQUELLA» DEL 1886)

«1. Un de tant grandios que no cabia dintra de la Plassa.—2. Un de copiat.—3. Un de ignocent.—4. Una pentinadora que arregla'l quinqué disposantse a pentinar a las parroquianas.—5. La eterna pesadilla de les columnes.

L'altre gravat aludia al arch alçat en 1888, ab motiu de la vinguda de la Reyna Regent, del qual, malgrat nostra diligència, no n'havem pogut ha'er cap mostra gráfica.

Mentrestant, en nostra Corporació Municipal, lo projecte Falqués semblava omplir les aspiracions de tothom; se tramità a Madrid, accedint la Superioritat a lo que's demanava per virtut de la R. O. de 6 de Juliol de 1889. Al acceptar aquesta les noves alinacions de la Plaça de Catalunya, conjuntament ab lo projecte Falqués de galeria ovalada, recomanava al Municipi, com a solució mes modesta y en conformitat a ses capacitats econòmiques, certa indicació de la Junta Consultiva de Camins, Canals y Ports, d'estudiar ferhi un «pasaje-encrucijada». ¿Per quina rahó, aquesta Junta Consultiva, s'entretenia a recomenar un nou

projecte tant determinat, del que ningu'n parlava y quals indicacions tampoch eran de sa esfera d'acció dictaminant?

Cap cas hauria tingut de fer l'Ajuntament de tan anómala advertència. Y sols d'una manera secundaria ho tingué en compte, al acordar, en 1 d'Agost de 1889, traslladar al Sr. Falqués lo text de la R. O. d'aprobació recomenantli acabar urgentment lo seu ante-projecte premiat y

«Mortal que per questa plaça
pie d'admiració caminas;
aixeca'l cap y contempla
aquest pont de paperinas.»

(La Esquella de 19 Maig 1888.)

tenir en consideració, al estudiar la urbanisació de la Plaça, lo que deya la R. O. y la importancia del concepte econòmic, adjuntantli copia d'aquella y de la informació de la Junta Consultiva de Camins.

Seguidament se posà a treballar, lo Sr. Falqués, en lo nou projecte, titulat de «Pasaje-encrucijada» completant emperò, lo premiat de galeria rodona presentantlo complet ab plantes, frontis, seccions, accessoris y perspectives.

Deyam abans, que lo propi Arquitecte, també rebé indicació del Ajuntament, de projectar un edifici públich destinat a Casa de Correus en la part N. O. de la Plaça de Catalunya. D'ell n'ha quedat un interessant ante-projecte ab múltiples plantes.

En 1891, se notà altre cambi en l'Ajuntament, un bon tros inexplicable. Se vol prescindir dels projectes de galeria rodona y de «pasaje-encrucijada»; s'abandona l'ideal de construir una Casa de Correus en la part N. O. de la Plaça y surt un interès particular, lo de la empresa titulada «Societat del Hotel Continental» que procura colorejar son negoci financier, ab una aspiració de la Comissió d'Ensanxe de realisar lo que pogués del projecte Falqués, de galeria aporticada, ab la menor despesa possible. La Societat oferia, en Juny de 1891, edificar gratuïtament, totes les galeries que entravan dintre del projecte d'Hotel Continental, que també feu lo Sr. Falqués, projecte que recorda una mica lo de Casa de Correus, lo que no es d'estranyar, puix la àrea d'un y altre, venia a esser la mateixa.

Entre los diferents acorts que senyalen la total harmonia

en que estaven la Societat Hotel y l'Ajuntament, lo del 21 de Juny de 1891, d'exposada per part d'aquest, la intenció de no voler fer lo «pasaje-encrucijada», per considerar, que, no responia a les aspiracions de Barcelona, ni estava en relació ab ses possibilitats econòmiques; y en 18 de Setembre de 1893, reiterava al Hotel, procehís a realisar les obres, sense consignar cap propòsit, de voler construir la part restant del projecte d'urbanisació de la Plaça.

Les amples galeries de la base del edifici Hotel, s'en traven 470 metres quadrats, dintre la peça de terra que fou de N'Augirot. La Societat del Hotel, no tenia, per la lley, manera d'expropiar dits metres de terra encarregantse'n l'Ajuntament. Pretengueren, los propietaris, que la expropiació havia d'esser total, no parcelaria, puix perjudicava al que quedava la circumstancia d'establir-se de fet, servituts de vista en favor de la porció segregada.

Tornáren a surgir, en 1893, les discussions municipals sobre la Plaça de Catalunya, ja que no hi havia ara un perfecte acort en construirhi l'Hotel Continental. Aparegueren també altres projectes a parangonarse ab lo premiat del Sr. Falqués, mes aquest restà únich, abandonantse los demés.

En la satírica *Esquella de la Torratxa* alguns ne posáren

Maig de 1895. — La darrera barraca que's construí en la Plaça de Catalunya, motivant resolucions trascendents.

que la Societat del Hotel Continental practicás cap obra en la Plaça. Tot continuava aparentment igual.

A les derrerries del Maig de 1895, per arrendament dels propietaris, se construí un edifici *provisional* format de planta baixa de rajola y al damunt una plataforma alta, dominant tota la Plaça, destinada a café. Semblava una

(De la *Esquella de la Torratxa*.)

en solfa (29 de Setembre de 1893), sots lema de «Projecte d'arreglo de la plassa de Catalunya» y al cap de vuyt dies, tornava a mostrar la caricatura del de galeria cuberta d'En Falqués, ab besties engabiades dintre y la quarteta: «Sembla que s'ha decidit, — com a solució mes lógica — instalharhi les grans fiers — de la Colecció Zoológica» (6 d'Octubre de 1893).

S'entrà en l'any 1894, semblant que cap obstacle s'interposaria en la realisació del edifici que devia construir l'Hotel Continental. L'Ajuntament guanyá la qüestió ab los propietaris; prengué possessió de les dugués porcions parcelaries de terra (4 d'Octubre de 1894) y les cedí a la Societat del Hotel Continental (18 d'Octubre de 1894).

L'Ajuntament, volent intentar una avinença ab los propietaris per la expropiació de la Plaça, acordá cridarlos a tots (9 d'Agost de 1894). Sots la presidencia del Alcalde se reuniren lo 3 de Novembre de 1894 y preguntats si hi havian cosos de terra lliures de plets, fou respost, que, sobre de tots existian litigis, fent constar lo President, que, l'Ajuntament se trojava impossibilitat de convenir ab cap dels concurrents.

Transcorregueren los primers mesos del any 1895, sense

«La plassa de Catalunya ara sí que 's'iva a arreglar; per inaugurar las obras ja hi han fet un colomar.»

(La *Esquella*, Maig 1895.)

parodia del projecte de Gran Hotel Continental, y tothom se'n ocupá. En la satírica *Esquella*'s publicáren un seguit de crítiques gráfiques que en aquests moments tenen certa importancia, puix assenyalan los aspectes que anà prenent aquesta qüestió.

(Seguirá)

F. CARRERAS I CANDI.

LA CRIPTA

Fè y Patria

Talment com si fos cor de Barcelona vella,
hi ha al mig de la ciutat recòndita capella
hont no se sent la fressa mundanal;
és lloch de pau que a l'ànima conhorta,
apenes favorit per la claror somorta
que's va adormint a dins la Catedral.

Aquell sagrat racer sembla furgar la terra,
la està santificant y en son crostam s'aferra
com si la Patria allí tingués l'arrel:
senyala y honra axí a la terra nostra;
y l'àbsis, més amunt, una altra Patria'ns mostra
ab sos pilars qu'estàn signant al cel.

Fent somni del passat, la cripta està adormida;
un tímít parpelleig de llànties hi convida
en la foscó' y silenci a meditar;
y una urna hi fa pensar en la pregaria:
és l'urna que, guardant lo cos de santa Eulària,
serveix com de retaule a son altar.

Eulària en temps remot era gentil poncella,
que prop de la ciutat crexia pura y bella:
era'l joyell del camp barceloní;
per creure en Crist morí sufrint martiri,
volant son esperit com lo perfum d'un lliu
que se'n va amunt fugint del món ruí.

A Barcelona'l cos per sempre més quedava...
y'l temps anà corrent... y ben complerts comptava
sos tretze segles de regnat, la Creu,
mentre en la cripta veyà Barcelona
ab pompa sepultar lo cos de sa Patrona,
quan l'àbsis gegantí ja estava en peu.

La cripta és com la nit; de sa foscor s'exhala
tal deix misteriós, que al peu de sa ampla escala
alè d'eternitat l'ànima hi sent;
y'l flam de cada llàntia és una espurna
que ulleja com estel y mira y vetlla a l'urna
tot encongint-se ab sant reculliment.

Migrat allí és l'espai: tan baxa és la capella
que quan l'encens, a glops, sa boyra hi descapdella
y'extén la lluminària prou claró',
diriau que la volta va aplanantse,
que se li veu l'esforç, per més que va aguantantse,
com si volgués a l'urna fé' un petó.

L'esguart embadalit des de aquell fons contempla
còm s'alcen imponents les amples naus del temple
y voltes y pilars semblen més alts;
dexanthi encís d'una florida aubada
la festa de colors que, ab llum tota irisada,
hi dóna'l sol quan besa'ls finestrals.

Ab més encís atrau la cripta entenebrida:
lo seny somniador hi fa tornà' a la vida
valents capdills y reys de cor ardit;
bateguen los penons de les grans festes,
s'animen los recorts de memorables gestes
y oreig de gloria alenta al esperit.

Y'l somni's fa més bell ab uns estels que hi brollen
tot coronant als reys qu'en terra s'agenollen;
y l'urna's torna llum y quan l'esclat
de sa brillor al esperit encanta,
lo somni s'esvaneix... y's mostra l'urna santa
com la penyora d'esplendent passat...

Per segles vulga Déu guardar ta urna sagrada,
dexantha perdurar com una fita alçada
que de altres temps remembri l'esplendor
y als veniders axí'n faci memoria,
parlantlos del renom que ab tanta y tanta gloria
a la ciutat comtal va concedí'l Senyor.

En aquell temps heròych la Patria allí acudia:
alçanthi sa oració més forta se sentia
per' dur lo crit de guerra a estrany confi;
y's feya allí ab la fè tal maravella,
que aquells humils grahons propers a la capella
eren començ de triomfal camí.

La Patria allí resà y ab força vencedora
se anava fent del mar la reyna y la senyora;
son ceptre predilecte era'l tímó
y de ses naus afadigant les veles,
portava lluny y arreu lo brill de llurs esteles
obrint camins de gloria a son penó.

Les xusmes, tot bogant, en català cantaven;
les ones, fent murmulles, manyagues escoltaven
aquell cantar tan dolç y anyoradiç,
que feya esment d'una estimada terra
y enfront del enemich tornava's crit de guerra
com temporal qu'esclata de improvis.

Y ab ayre triomfal crexia la cridoria
quan los vençuts vaxells, per mostra de victoria,
com vil rebutj, cremant, eren dexats;
o arrocegant per l'aygua les banderes,
per més escarn y afront de xurmes presoneres
a reculons seguïen remolcats.

Y'l mar y'l vent cantant la eterna barcarola,
juntaven los murmulles per' ferne una veu sola
que afalagava al vencedor estol;
y gallerut, fingint esbatechs d'ala,
l'altiu penó barrat, de sang y d'or fent gala,
era un flameig que feya enveja al sol...

¡Oh alberch dels grans recorts, oh cripta hont Barcelona
guanyà tant d'esplendor per' sa comtal corona,
que per llarch temps no consentí rival!
en tu'ls recorts de gloria prenen vida:
ets tu qui a la ciutat per sempre has ennoblida
omplint d'honor la austera Catedral...

Encara'l sagrat cos que's guarda en ta fondària,
recorda als catalans que'l nom excels d'Eulària,
de històrica bandera fou lo nom:
que la bandera ab la sagrada imatge
fou, en ciutats y llochs de català llenguatge,
emblema de justícia per' tothom;

que al toç de sometent y als crits de *¡Via foral!*
puntal de nostres furs fou sempre y a tot'hora,
la força de la lley fent imperà';
que Barcelona, alçant l'emblema invicte,
sabia vindicar tot greuge y tot delict
y corregir los torts del sobirà...

¡Oh cripta, oh lloch sagrat de historia portentosa!
despertes tants recorts de fama gloriosa,
qu'a un èpich cant merexes dar relleu;
tens un ambient que a l'ànima afalaga
tot fentli recordar una potent niçaga
de cor tant ferm que sols temia a Déu...

Ohint sempre oracions vés recomptant centúries;
esforça't resistint la empena y les injúries
del temps y de les bregues terrenals;
y Barcelona't miri enorgullida
pensant ¡oh quiet racer! qu'ets Arca benehida
hont vetllen los recorts de gestes immortals.

CATALUNYA GRÀFICA

Any I

Núm. 4

El nou Sant Pare Pius XI

SANTA EULÀRIA, PATRONA DE BARCELONA

Tras-chor de la Catedral de Barcelona: Escenas al relleu representant els martiris de la Santa Verge

Prop de l'altar major de l'església de Santa Maria hi havia un molt rústec sepulcre que guardava el preuat tresor de les venerades relíquies de la santa verge.

En l'any 1327 un artista italià rebé l'encàrrec de fer l'actual sepulcre, amb els bonics relleus que representen la vida de la insigne martre, sostingut tot ell per vuit columnes desiguals.

Fou allavors que per a honrar més a la santa patrona dels barcelonins va obrir-se la gran cripta sota de l'altar major de la nostra Catedral, dirigint les obres l'arquitecte Jaume Fabrè.

El cos de la verge martre hi fou solemnement traslladat el 10 de juliol de l'any 1330, assistint a la processó el cardenal Bernat d'Albí, En Pere III rei d'Aragó, En Jaume rei de Mallorca, tota la família reial, prelats, nobles i un gran concurs de poble.

Es baixa a la cripta per una ampla escala renovada l'any 1777 gràcies a una deixa feta per la marquessa de Llupià.

A cada costat de l'escala hi ha un arc igual a l'arc d'entrada, en els què s'hi veuen petits caps que diuen representen els personatges assistents a la solemne trasllació.

En l'any 1798 foren fets el gran reixat i les baranes dels costats.

La clau que uneix les columnetes dels compartiments figura la coronació de la santa verge feta pel mateix Jesuït sostingut per la Verge Maria. Hi ha nombroses llànties, demostració de la devoció que els barcelonins han sentit sempre per la santa verge.

Entre aquelles n'hi ha una gòtica, de plata, oferta per D.ª Isabel II en acció de gràcies per la curació de la seva filleta la infanta D.ª Eulària.

Molts poetes han dedicat goigs i lloances a la gloriosa verge.

Ne fou un fervorós devot i entusiasta propagador el nostre poeta immortal Mn. Cinto Verdaguer.

EL TRASCHOR. — Es tot d'alabastre, d'estil plateresc del segle XVI, i representa en relleu quatre passatges del martiri de Santa Eulària. Començà l'obra, en l'any 1519, el mestre Bartomeu Ordonyes, autor del plànol. En l'any 1621, després d'haver estat parades durant molt temps, les continuà seguint un altre plànol l'arquitecte saragossà Pere Vilar.

Tras-chor: Crucifixió de la Santa

Sepulcre de la Santa: Costat esquerra

Costat dret

Sepulcre: Relleus de la part davantera

Cripta.—Altar i sepulcre

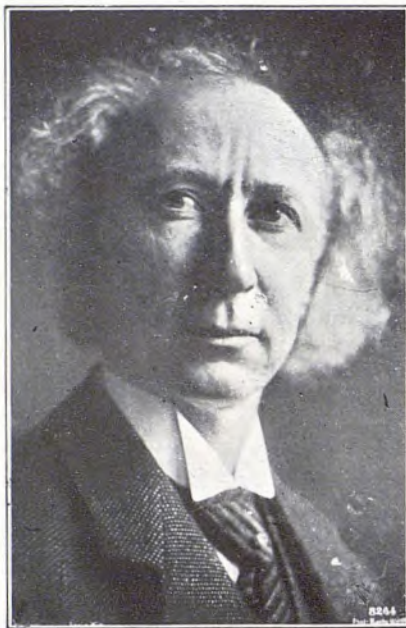
Sepulcre: Relleus de la part posterior

ACTUALITATS BARCELONINES

ANTONI SALA

Violoncel·lista, que donà amb èxit un concert en la SALA MOZART, el dia 27 de gener

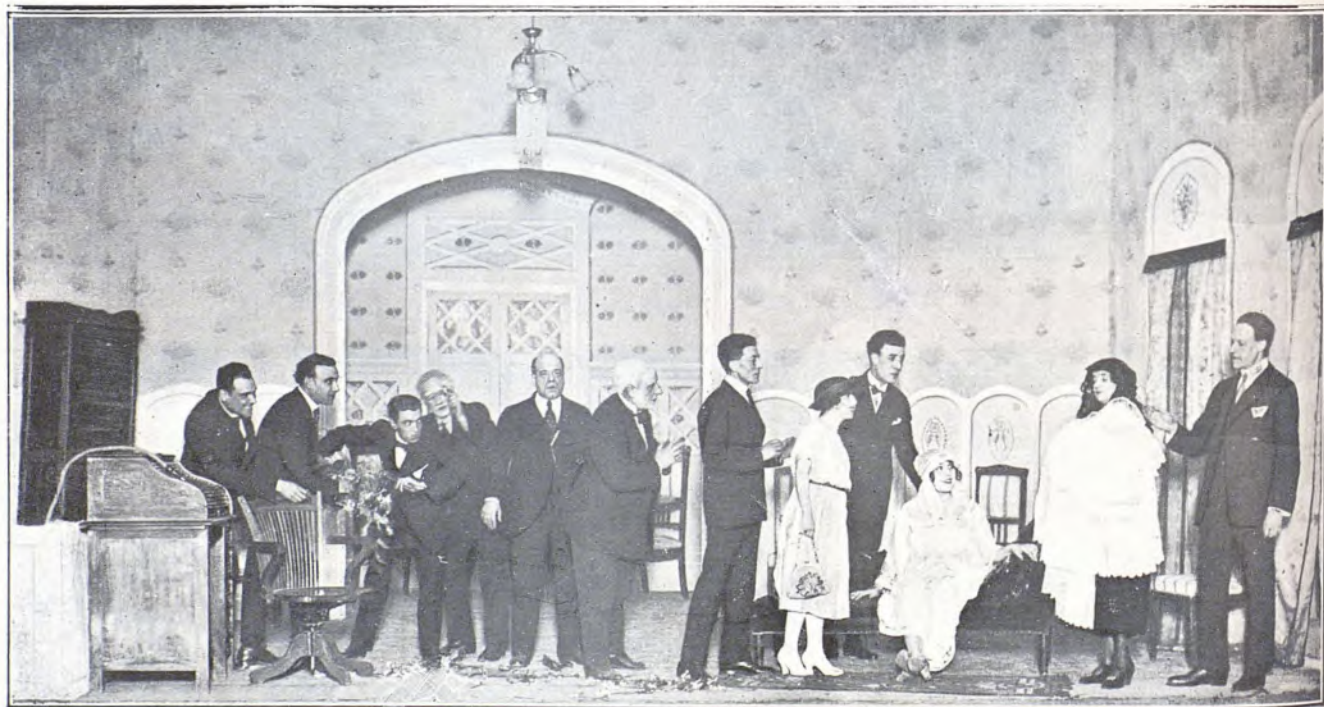
EMILI SAUER

famós pianista, que donarà tres concerts en el PALAU DE LA MÚSICA CATALANA, el 15, 18 i 21 d'aquest mes

ANTONI PLANÀS

autor premiat pels quatre poemets presentats al Concurs Patxot

LA DONA DE GEL, comèdia en dos actes, original d'En Joan Ventura Rodríguez, estrenada amb èxit la nit del 29 de gener al Teatre de l'Orfeó Gracienc per la Companyia Claramunt-Adrià. (Una escena del segon acte.)

EL PINTOR CATALÀ ISIDRE NONELL

En un dijous gras, rialler i soleiat de l'any 1911, morí aquest gran artista.

En Nonell pintava amb el cor, amb l'ànima, doncs les seves obres a més de filles de son gran cervell, eren fetes amb trossos del seu cor, per ço tenen l'emotivitat incomparable i una força immensa que les empeny.

L'obra d'En Nonell, és filla del poble—com la de Goya,—tota la fauna del vici i de la misèria, aquelles gitanes, aquells captaires, aquells trinxeraires, aquells públics abigar-

L'Artista en el seu Estudi

duraran, fermes, per els segles dels segles, perquè tenen—perquè en Nonell sapigué donar-los-hi—el do inapreciable de vida, d'una vida que hi palpitara mentre quedin les teles i els papers on la mà de l'Isidre Nonell, magníficament traslladà amb tota l'emoció i amb tota la crua realitat.

I no obstant, totes aquelles gitanes, aquells trinxeraires, aquells captaires, i tots aquells plens de nafres i misèria, per obra i gràcia del formidable artista, esdevenen d'una ele-

Dibuix (Colec. Camps).

Auto-caricatura

rats i anònims dels *music-halls* populars i dels teatres de melodrama, s'agiten i viuen ensejant la seva punyenta misèria a través de les seves pintures i dels seus dibuixos, i per-

gància i una gràcia suprema. I és que és molt gran l'art d'En Nonell.

Avui, al recordar-lo, al contemplar-li la seva obra, serenament, veiem la immensa força de

Gitana

Rosa

(Colec. Vicens)

Dibuix

(Colec. Camps).

Dibuix

(Colec. Camps).

Dibuix

(Colec. Camps).

la seva obra, ferma i genial, d'aquest qui fou un dels millors artistes que ha tingut Catalunya, que s'anomenà Isidre Nonell, i que les

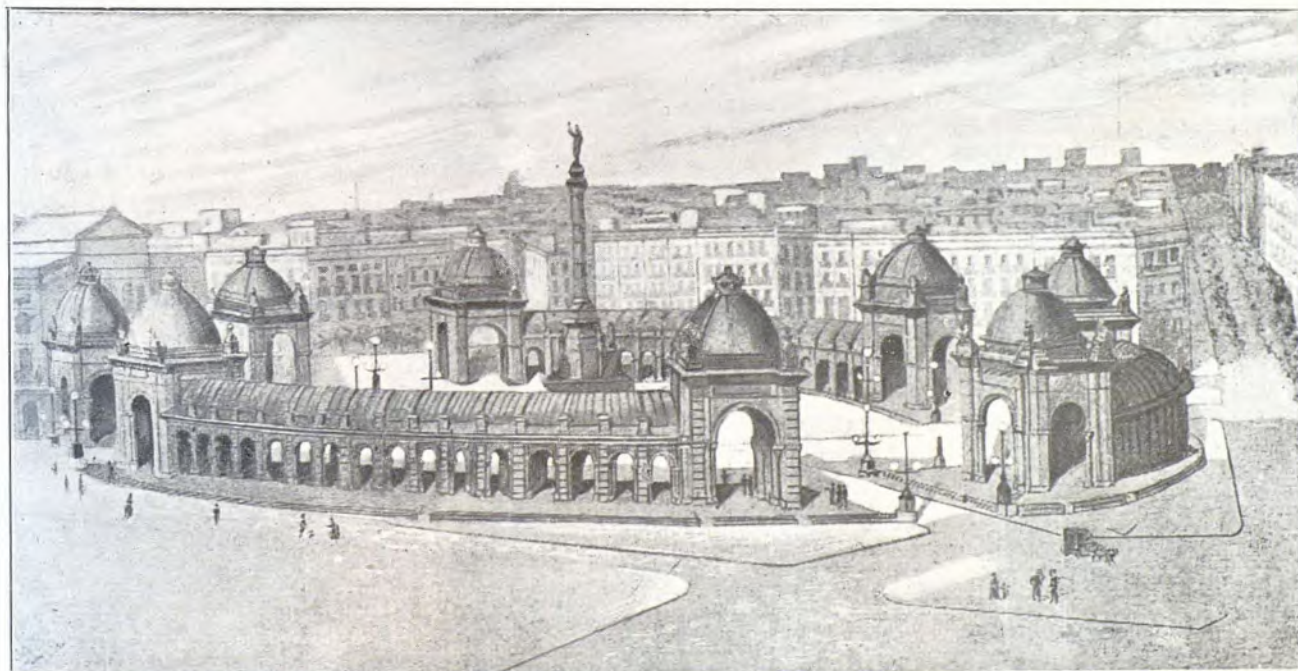
seves obres són un dels més preuats joiells amb què s'ornamenta la pintura catalana.

LLUÍS D'ARA.

LA PLAÇA DE CATALUNYA

Casa i armeria-museu d'En Joseph Estruch, construïda dintre la Plaça de Catalunya, en l'àngul de la Ronda amb la Rambla de Catalunya, que's derrocà en 1901.

Projecte d'En Falgués, d'arreglar la Plaça de Catalunya mitjançant una galeria aporticada. Fou premiat en 1886, al concurs obert per l'Ajuntament.

BARCELONA

REGIDORS NACIONALISTES ELECTES

ELECCIONS 1922

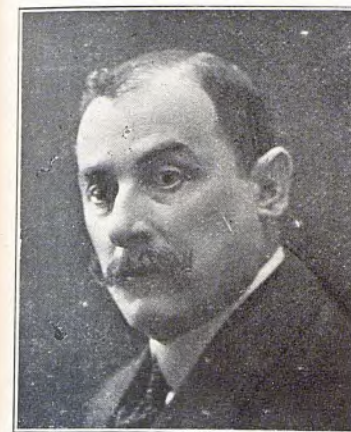
Josep Rovira i Bruguera
DISTRICTE II

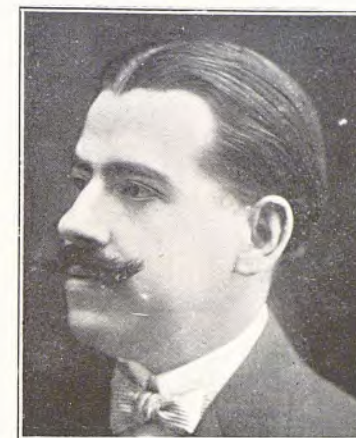
Josep M.ª Sabater i Julià
DISTRICTE II

Martí Esteve i Grau
DISTRICTE III

Bonaventura M.ª Plaja i Tapis
DISTRICTE III

Joan B. Viza, *jaumi*
DISTRICTE III

Estanislau Duran i Reynals
DISTRICTE IV

Josep Morera i Ferrer
DISTRICTE V

Lluís Bosch-Labrús Blat
DISTRICTE VI

Salvador Masgrau
DISTRICTE VI

Enric Anglada i Conejos
DISTRICTE VII

Joaquim M.ª de Nadal i Ferrer
DISTRICTE VIII

Ferràn Fabra i Puig, *Marquès d'Alella*
DISTRICTE IV

Miquel Junyent, *jaumi*
DISTRICTE IV

Antoni Sansalvador i Castell
DISTRICTE VIII

Francesc Tusquets i Prats
DISTRICTE VIII

Josep Cararach i Mauri
DISTRICTE IX

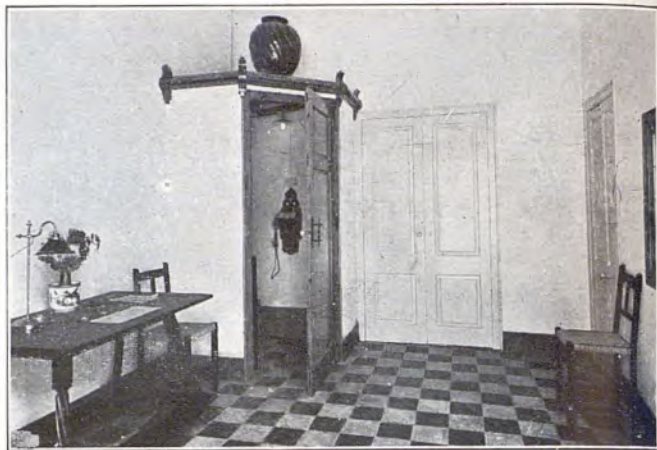

Agustí Escolà i Domènech
DISTRICTE X

TELÈFONS DE LA MANCOMUNITAT DE CATALUNYA

Telèfons de Figueres.—Sala del públic

Telèfon de Piera.—Sala del públic

Un poble sense comunicacions és un poble endarrerit, que no respon al ritme dels pobles civilitzats.

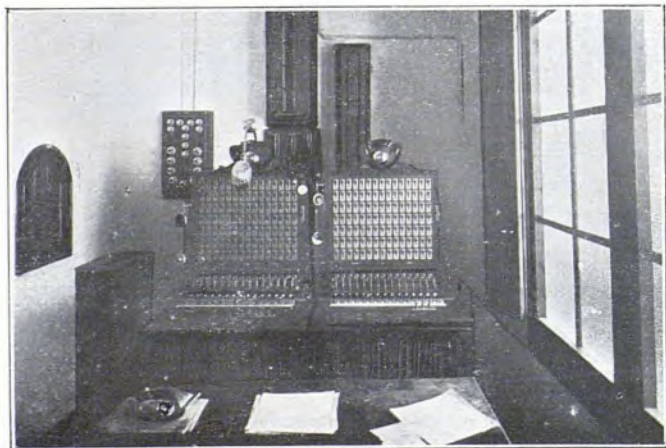
El poble de Catalunya estava amb aquestes condicions, abans d'instituir-se la Mancomunitat. El poble de Catalunya, sotmès al règim cabileny de l'Estat Espanyol, estava (com està encara avui gairebé tota l'Espanya), iso-

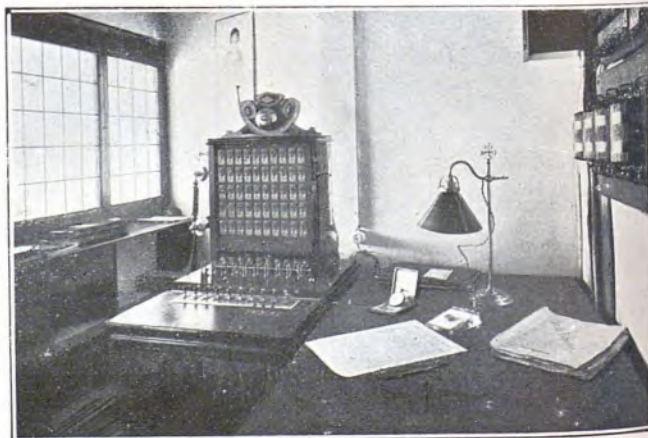
Telèfon de Cervera.—Sala del públic

lat en gran majoria de poblacions, havent de passar moltes hores i dies—de vegades—, per poder comunicar-se amb el centre natural de Catalunya, i amb tot el món.

La Mancomunitat de Catalunya va acudir immediatament a omplir aquesta falla immensa que es notava en la vida del nostre poble.

Telèfon de Figueres.—Interior

Telèfon de Piera.—Interior

EXPOSICIÓ D'OBRES D'ART ORGANITZADA PER L'ASSOCIACIÓ CATALANA D'ESTUDIANTS

Una sala de l'exposició a Can Dalmau

L'Associació Catalana d'Estudiants ha fet a les Galeries Dalmau un Concurs-Exposició d'obres d'art originals dels seus socis.

Verament la manifestació artística donada ha sigut una molt bella mostra d'entusiasme juvenil, digna d'elogi.

Cent trenta quatre obres, corresponents a una quarantena de noms figuren en el catàleg; el Jurat ha concedit deu premis a altres tantes obres, ben mereixedores d'aquesta distinció.

El descobriment d'uns quants temperaments de pintor recompença sobradament l'esforç esmerçat i justifica el modest auxili que els ha donat el nostre Ajuntament.

En Jaume Rassa, guanyador del premi d'Honor de la Mancomunitat, amb els seus paisatges mostra un formidable temperament de pintor. En Lasplassas en les seves flors es mostra d'una finíssima sensibilitat. El seu paisatge, accésit de l'Ajuntament, és molt ben plantejat. En Reig i Corominas, guanyador del premi de l'Associació, és bon dibuixant i brillant

El «mercant» d'En Salvador Dalí

Vas esmaltat de l'Oriol Martí
Premi d'Honor de l'Ajuntament

colorista. En J. M. Tarrasa, guanyador de l'accésit amb una nota de paisatge ben interessant.

En Gabriel Amat ha guanyat el premi del Círcol de Sant Lluç amb un «Bosc» molt ben executat. En S. Dalí, figuerenc de 17 anys, guanyador del premi del Rector de l'Universitat, en les seves composicions al tremp revela una facúndia i traça admirables i en les pintures a l'oli resol problemes amb una gosa-dia meravellosa. En Josep Picó té notables qualitats de decorador particularment en «Rosina», accésit al premi del

Rector de l'Universitat. L'Oriol de Martí, esmaltador, guanyador del premi d'Honor de l'Ajuntament, exposa en una vitrina, vidres esmaltats, tots bonics de temes i d'harmonies.

A més dels que hem citat, n'hi ha alguns altres que també revelen notables aptituds.

En resum, es tracta, doncs, d'una exposició remarcable.

Els corredors abans de la cursa

El guanyador M. Cutié, de l'Espanyol

II CAMPIONAT PROVINCIAL DE CROSS-COUNTRY

El Comitè Provincial de Barcelona de la Federació Atlètica Catalana va celebrar el diumenge dia 29 de gener, al matí, en els terrenys d'Horta, l'esmentada cursa, la qual esdevingué una agradable festa.

Allí hi veiérem el senyor Ràfols, president honorari de la Federació; el senyor Mata, president del Comitè Provincial; el senyor Trabal, president del Consell, així com tots els membres que constitueixen el Comitè Provincial i organitzador.

Dos grups de boy-scouts prestaren llurs serveis a la cursa.

El recorregut, encertadíssim, fou marcat amb cura, amidant una distància de nou kilòmetres.

En nombre de 59 sortiren els corredors, anotant-se l'arribada de 53, corrent-ne dos fora de concurs, que també arribaren, llançant-se els corredors, a les ordres del senyor Ràfols.

La cursa fou bonica, sense cap incident ni protesta, essent d'esmentar el triomf assolit pel Club Espanyol, que aconsegueix els quatre primers llocs, i d'una faiso especial l'actuació d'en Cutié, que ho féu admirablement. Resultat:

1. M. Cutié; Espanyol, 24' 41" 1/10. — 2. J. Ribas; Europa, 24' 50" 2/5. — 3. J. Miquel; Espanyol, 24' 58". — 4. M. Palau; Espanyol, 25' 19" 3/5. — 5. N. Planell; Europa, 25' 25". — 6. F. Doz; Barcelona, 25' 26". — 7. N. Marco; Espanya, 25'

Un bonic aspecte de la cursa

42" 1/5. — 8. J. Casadevall; Espanyol, 25' 49" 2/5. — 9. J. Rovira; Espanyol, 26' 1". — 10. J. Sors; Espanya, 26' 2" 2/5. — 11. P. Arbulí; Barcelona. — 12. C. Vinadé; independent. — 13. E. Ferré; Centre de Dependents. — 14. A. Costa; Europa. — 15. J. Pineda; Centre de Dependents. — 16. M. Ferrer; Espanya. — 17. T. Pons; Barcelona. — 18. L. Fontané; Espanyol. — 19. A. Navarro; Espanya. — 20. J. González; Centre de Dependents.

FUTBOL. — PARTITS INTERNACIONALS

Equip del RÀPID.

Alcàntara marcant un goal.

RÀPID
DE VIENA
CONTRA
BARCELONA
F. C.

1.er de febrer

Resultà el partit més formós de la present temporada. Guanyà el Barcelona per 6 goals a 2.

No era pas injusta la fama de què vingué precedit aquest onze vienès, quins elogis són solament un pàlid reflex de la realitat. En l'equip de l'Esparta, de Praga, que jugà per Nadal en l'Estadi, poguérem admirar un joc fort, potent i científic, mes era un joc excessivament professional, puix recorrien molt sovint a *trucos* i recursos condemnables en partits amistosos. L'onze vienès, a més de reunir les

Canvi de les banderes nacionals.

bones qualitats anotades, hi afegí la bellesa d'un joc net, d'un classicisme sense màcula, que fou objecte d'admiració i de lloança per part de nostre públic.

Es el «Rapid» un equip completíssim, d'un conjunt impecable, ressortint per sobre de tot el davanter centre Kuthar, quina caricatura publiquem, puix fou la figura que més cridà l'atenció dels nostres aficionats.

Desconeixedors del terror, dur per altra part — ja que els equips estrangers juguen sempre en camps amb herba, — a més essent el camp partit, lo qual constituí una altra desventatja per ells, perderen per 4 goals a 2; però segurament hauria sigut tot un altre el resultat jugant en camp gran i si el Barcelona no hagués tingut una tarda d'aquelles tardes tan formidablement venturoses que l'enlairèn al primer lloc del futbolisme mundial.

Fou, repetim, el millor partit que ha presencià l'afició catalana des d'un any ençà.

Una bona entrada del defensa esquerra del RÀPID.

En Martínez chutant directe a goal.

Canvi de les banderes nacionals.

SERVETTE DE GINEBRA CONTRA BARCELONA F. C.

Dies 2 i 5 de febrer

Equip del SERVETTE.

Ambdós partits foren guanyats pel Barcelona: el primer, per 6 a 0, i el segon, per 6 a 2.

Resultaren un desengany per a l'afició aquests dos partits. El «Servette» és un equip molt fluix i d'un joc molt mogut, emperò poc científic i sense atractiu de cap mena. Molts equips catalans haurien donat un partit més bonic i sens dubte més interessant. Cap dels jugadors suïssos és digne d'esment, puix cap d'ells passa d'ésser una mitjanía molt ínfima davant d'un astre de primera magnitud com el nostre Barcelona, campió de campions.

Amb gaires partits com aquest, l'afició s'en resser- tiria ben tost. — META.

Una sortida del porter del SERVETTE.

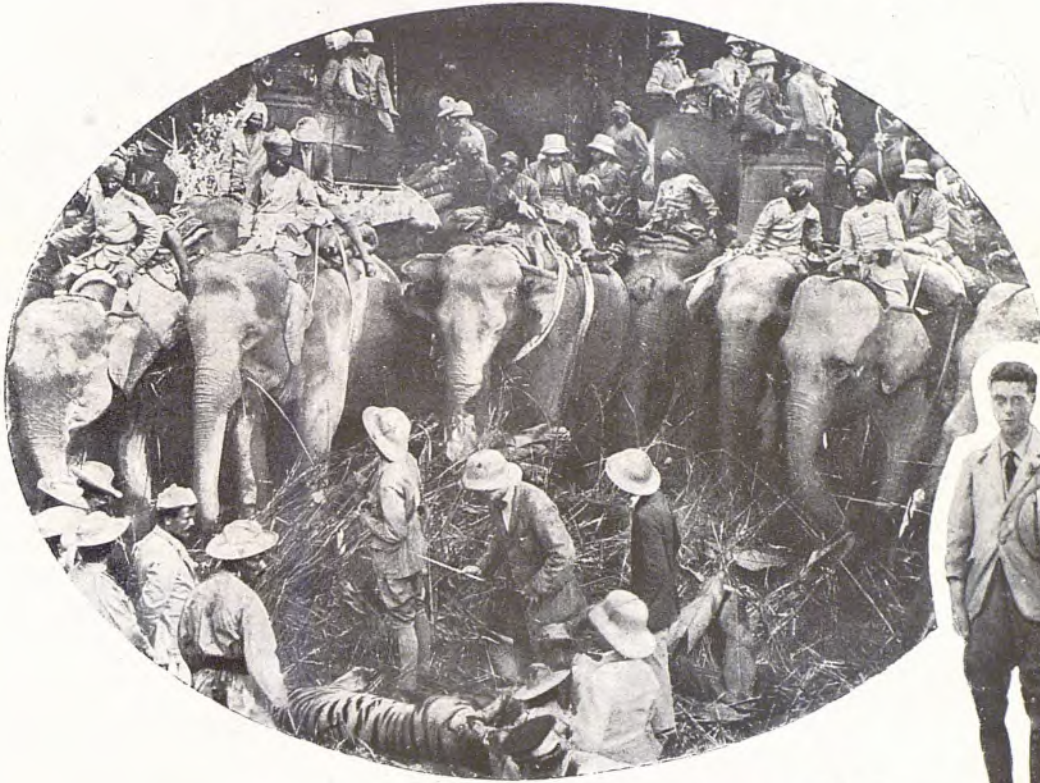

Un chut del porter del SERVETTE.

Un bon cop de cap d'En Semitier.

INFORMACIÓ ESTRANGERA

La primera cacera del tigre feta pel Princep de Gales a les Índies.

Ivonne Printemps i M. Sacha Guitry, autors francesos, intèrprets de les obres de Molière.

La Comtessa de Noailles, escriptora francesa, primera estrangera acceptada a l'Acadèmia de Bèlgica.

Una excursionista anglesa que es prepara a volar amb aeroplà per sobre els pics dels Alps.

MODERAT

VEU

Es - ta - ba la Blan - ca - flor — so - ta l'ar - bre de la

ACOMP.

men - ta, ne bro - da - ba un ca - mi - son — per la fi - lla de la Rei - na

EL CANÇONER CATALÀ

Blancaflor

S'estava la Blancaflor
sentada damunt l'arena,
que brodava un mocador
per la filla de la reina.

El mocador n'era d'or,
de seda el brodava ella;
quan la seda li mancava,
posa de sa cabellera.

De sa cabellera a l'or
no hi ha molta diferència.
Alça els ulls cap a la mar,
veu venir la mar valenta.

Veu venir fustes i remes
i galeres més de trenta;
veu venir un mariner
que al seu senyor se sembla.

— Mariner, bon mariner,
Déu vos dó la mar bonança;
¿no haurieu pas conegut
an el meu Senyor en França? —

— Sí, senyora, que'l conec,
i d'ell us porto comanda
que us cerqueu un aimador
que ell aimada s'ha buscada. —

La filla del rei francès
per esposa li han donada. —
— Ben haja qui presa l'ha,
mal haja qui li ha donada.

Gentil dama ne sóc jo,
i per altra m'ha deixada;
set anyades l'he esperat
com a dona ben casada.

Altres set l'esperaré
com a viuda consolada;
si al cap de set anys no ve,
per monja seré tancada.

Monja de un gran convent
que té per nom Santa Clara. —
— No us faceu mongeta, no,
que foreu malaguanyada.

No us faceu mongeta, no,
no us faceu mongeta encara;
no us faceu mongeta, no,
que encara teniu qui us aima.

Aquí et dono l'anell d'or
del dia que'ns declaràrem,
un'altre d'or i brillants
del dia que ens esposàrem. —

Dient-li això son marit,
li donava una abraçada;
ella, com vol son marit,
als peus se li agenollava.

— Perdona'm, el meu marit,
si he faltat en cap paraula. —
— Perdona'm, la meva esposa,
el temps que he fet esperar-te. —

Aquesta cançó és de les nomenades cavalleresques per la noble estirp dels seus protagonistes, pel tema de la seva lletra és francament amorosa. Es, per cert, ben bonica així en la seva lletra com en la seva tonada. És molt de notar el gran sentit d'humilitat que demostra la Blancaflor al demanar perdó al seu marit per si li ha fet qualque mancament al parlar-li després de set anys d'estar separats, així com també la resposta d'aquest demanant-li perdó per sa tardança.

La seva tonada és per cert ben bonica, i la seva lletra pot ésser utilitzada com a exemple d'humilitat i moralitat. Avui no se la troba ja en gran abundància; aquesta versió ha sigut recollida al Pla del Vallès.

FETS HISTÒRICS

ABDICACIÓ DE FELIP V

La història política del primer monarca de la dinastia borbònica està intimament relacionada amb la de Catalunya.

Reconegut i jurat rei d'Espanya l'any 1700, va debutar, auxiliat pel seu parent el rei de França, amb una guerra en la què va estar embolicada tota Europa.

Anglaterra, Holanda, Portugal, Àustria, Savòia, el Milanesat i Bèlgica, varen lluitar contra espanyols i francesos aliats, i dintre la península se la van haver d'heure amb els catalans.

Aquesta guerra, dita de Successió perquè s'hi van

succeir les derrotes, va acabar amb una pau que riguin-se de la de París que va haver de firmar el cèlebre Montero Rios.

Felip V va haver de cedir:

Menorca i Gibraltar a Anglaterra, Sicília a Savòia, els Països Baixos, el Milanesat, Nàpols i Cerdenya a l'Àustria.

Aquesta pau ha passat a la història amb el nom de pau d'Utrecht.

Realment, va ser força ço que a Espanya li varen treure aleshores.

De resultes d'aquest disgust va traspasar la corona al príncep d'Astúries, que va pendre el nom de Lluís I.

L'abdicació va verificar-se el dia 9 de febrer de 1724.

Els telèfons de la Mancomunitat

Després de la seva institució, la Mancomunitat, un dels primers serveis que atengué fou el dels telèfons, que tants de beneficis havien de reportar a totes les nostres contrades.

La feina de la Mancomunitat en aquest sentit ha estat molta i bona i ràpida.

En acabar l'any 1917 havia ja dotat de servei telefònic 142 pobles.

A fi de 1918 els pobles amb telèfon arribaren a 240.

A fi de 1920 alcançaven a 312.

A darrers de 1921, la Mancomunitat compta amb 370 pobles amb telèfon instal·lat per ella.

No és pas una petita cosa 370 pobles, des de les altituds dels Pirineus fins a les darreres valls tarragonines.

Són 370 pobles, ara esplèndidament relacionats, abans isolats i perduts i abandonats.

Aquestes són les obres de la Mancomunitat de Catalunya: aquesta és una de les seves tasques.

No calen comentaris.

CRÒNICA

El Foment de la Sardana de Barcelona, continuant amb la seva molt catalana tasca de propagar la nostra dansa nacional, té organitzades per aquest mes les acostumades audicions i ballades de cada diumenge, figurant-hi entre aqelles d'una manera remarcable les dedicades a homenatjar la memòria d'En Pep Ventura, instaurador de la sardana llarga i fundador de la renomada cobla *Antiga Pep*, de Figueres, la qual en honor seu executarà triats programes el dia 19 de l'actual febrer, a les onze del matí, a la Plaça de Catalunya i a les quatre de la tarda del mateix dia a la Plaça Reial.

A Leipzig ha mort víctima de la grip, a l'edat de 66 anys, l'eminent director d'orquestra mestre Artur Nikisch, hongarès.

Va néixer a Lemberg Szent Miklos, al 12 d'octubre de 1855. Estudià al Conservatori de Viena, d'on va sortir com a notable violinista, ingressant en 1878 a l'orquestra de la Cort. En 1882 fou nomenat director de l'orquestra del Teatre Municipal de Leipzig. En 1889 acceptà la

direcció de la Simfònica de Boston, i després de dirigir en 1895 els concerts del «Gewandhaus», de Leipzig, va passar a la direcció de la Filharmònica de Berlín.

Els dies 29 i 30 d'abril i primer de maig de 1901, el cèlebre Nikisch, al davant de l'esmentada orquestra, interpretà tres inoblidables concerts al Teatre Novetats de Barcelona. El triomf assolit fou enorme. Nikisch va fer-nos sentir, entre altres coses, una immensa *Suite* de Bach, i en l'obertura de *Tannhauser* per primera vegada es deixà sentir, al final, el doble cant accidental de les trompetes.

El canceller alemany Wirth acaba de pronunciar al Reichstag un habilitíssim discurs allargant d'una banda la mà a França empleant paraules falagueres respecte a M. Poincaré, i d'altra banda oposant una negativa a la petició dels aliats perquè Alemanya lliuri els inculpatos de la guerra que foren jutjats pel Tribunal de Leipzig.

Wirth ofereix el pagament de les reparacions, mes refusa el lliurament dels inculpatos.

Aquesta actitud alemanya era de prevenir, no ha produït cap sorpresa. Resta aclarir l'actitud dels aliats. Un dels punts del programa del nou Govern francès és el d'exigir el lliurament dels inculpatos.

M. Poincaré ha recordat: «En cas contrari, el Tractat de Versalles estableix les corresponents sancions.» Mr. Lloyd George i el Sig. Bonomi callen per ara. França té tota la raó, però si el compliment de les disposicions del Tractat de Versalles ha de desfer tot el plan econòmic del primer ministre anglès, aquest trobarà que cal cercar una manera de liquidar l'afer sense gaire soroll.

CONCERTS

ANTONI SALA. — El virtuós violoncel·lista català N'Antoni Sala donà el dia 27 del passat mes de gener un concert a la Sala Mozart, aconseguint un esclatant triomf.

L'èxit assolit per aquest eximi artista fou la confirmació digna del seu gran renom.

Posseeix com a característiques ben personals, flexibilitat d'arc, esplendidesa de matisos, so avellutat i abundor de mecanisme.

La interpretació del programa, compost per obres de Valentini, Saint-Saëns, Fauré, Chopin i Popper, fou una veritable revelació d'art, tenint que afegir al mateix una pàgina de Saint-Saëns i dues de Bach.

La cooperació del celebrat pianista Blai Net, molt acertadíssima.

ORQUESTRA SIMFÒNICA. — El diumenge passat, dia 5, aquesta agrupació donà, al Teatre Eldorado, l'últim concert matinal.

Aquesta audició ofería la novetat d'haver-hi en programa, a més de *Manfred*, de Schumann, *El fumador d'opi*, de J. Barberà, i *Tristany i Isolda*, de Wagner, *Harold in Italia*, simfonia en quatre parts amb una viola principal (1.ª audició) de Berlioz, i *L'Ametller* i *L'Abella*, sardanes per orquestra (estrena) d'A. Botey.

La simfonia de Berlioz, en el seu desenrotllament, s'hi observa la grandesa del gran compositor, la perfecta tècnica i el veritable domini orquestral.

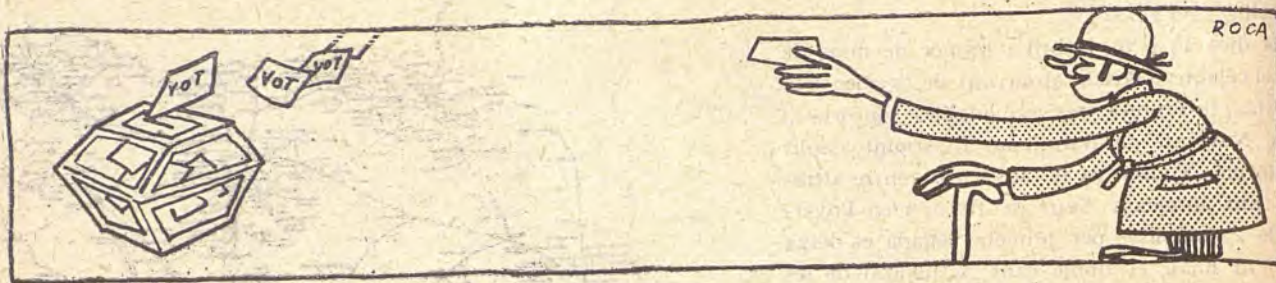
Aquesta obra, vinguda a nosaltres quan Berlioz la composà (l'any 1842), hauria produït un efecte inversemblant tenint en compte les normes en ús en aquell temps.

Cal esmentar l'acertada actuació del viola Sr. Ribas.

Les dues sardanes d'En Botey, harmonitzades amb grans coneixements orquestrals i de melodia molt inspirada, havent-se que repetir *L'Abella* glossada amb la cançó popular *El petit ballet*.

Tot el programa fou interpretat amb aquella justesa a què ens té acostumats el mestre Lamote, qui fou molt aplaudit, junt amb els professors de la Simfònica.

JAUME MAS.

≡ Astilleros ≡ de Tarragona ≡≡ S. A. ≡≡

Director:

Tomàs Mallol i Bosch

DESPATX:

Passeig de Colomb, 17, entressol.

Telèfon 585 A.

BARCELONA

Vells de J. Bastard

Litografia
Hooester i ill · Telèfon 1039a.
Casa fundada el 1877.

Especialitat en tota mena de
Treballs Comercials per a la
Banca, Indústria i Comerç.

Banca Marsans

SOCIETAT ANÒNIMA

VALORS
CUPONS
: GIRS :
: CANVI :
VIATGES

2, RAMBLA DE CANALETES, 2

BARCELONA

Francisco Grau

Calçat de totes menes

Especialitat en les seccions
de mida, luxe i per a tota
mena de sports i estiueig,
sobre tot en les sabates
ferrades i impermeables per
a l'excursió d'alta mun-
tanya, neus i skis

PLAÇA DE SANTA AGNA, 23
BARCELONA

Rambla de les Flors, 30

BARCELONA

Història Nacional de Catalunya

per A. ROVIRA I VIRGILI

EDICIONS PÀTRIA

DIPUTACIÓ, 95

BARCELONA

Un quadern setmanal de 32 pàgines amb
nombroses il·lustracions :: Pessetes 1'50

Feu-vos socis de
l'Associació Protecto-
ra de l'Ensenyança
Catalana

*Per l'Escola Catalana,
a la Pàtria Lliure*

Rey-Te mando llamar para que
me quites estos callos y durezas
que tanto me molestan.

Dr.-Señor, aconsejo a V.M. que use el
Callivoro Marthand que los destruye
en 48 horas sin dolor ni peligro.

CALLÍVORO MARTHAND

ES EL REI DELS CALLICIDES
I EL CALLICIDA DELS REIS

Remei el més segur, còmode, inofensiu i econòmic que es coneix

CAP ULL DE POLL EL RESISTEIX

DEMANI'S AMB EL SEU ELEGANT ESTOIG CARTERETA

La Valkyria

EN LES PRINCIPALS FARMÀCIES, DROGUERIES, ETC., DE TOT EL MÓN

El moment millor d'anunciar
és **SEMPRE**

Poca publicitat, poc negoci

Si no anuncieu
no tindreu compradors

AGÈNCIA DE COBRANCES I REPARTIMENTS

ANTONI CAMPMAJÓ

CARRER D'AVELLÀ, 3, 1.er, 1.ª — TELÈFON 2258 A.

Servei especial en l'impressió i repartiment d'ESQUELES
MORTUÒRIES :: Extens assortit en RECORDATORIS;
impressió esmerada :: COBRANCES I REPARTIMENTS
de tota mena, fets amb gran cura i rapidesa :: SERVEI
RÀPID - GARANTIA ABSOLUTA

TALLERS DE FOTOGRAVAT

JOAN BASTARD

COMTE DE L'ASSALT, 63, 1.er, interior

BARCELONA

Serveis de la Compa- nyia Transatlàntica

Línia de Cuba a Mèxic

Servei mensual sortint de Bilbao el 17, de Santander el 19, de Gijon el 20 i de Coruña el 21, per a Havana i Veracruz. Sortides de Veracruz el 16 i de la Havana el 20 de cada mes, per a Coruña, Gijon i Santander.

Línia de Buenos Aires

Servei mensual sortint de Barcelona el 4, de Màlaga el 5 i de Càdiz el 7, per a Santa Cruz de Tenerife, Montevideo i Buenos Aires; empenent el viatge de retorn des de Buenos Aires el dia 2 i de Montevideo el 3.

Línia de Nova York, Cuba, Mèxic

Servei mensual sortint de Barcelona el 25, de València el 26, de Màlaga el 28 i de Càdiz el 30, per a Nova York, Havana i Veracruz. Retorn de Veracruz el 27 i de la Havana el 30 de cada mes amb escala a Nova York.

Línia de Venezuela-Colòmbia

Servei mensual sortint de Barcelona el 10, el 11 de València, el 13 de Màlaga i de Càdiz el 15 de cada mes, per a Les Palmes, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, Puerto Rico i Havana. Sortides de Colon el 12, per a Sabanilla, Curaçao, Puerto Cabello, La Guayra, Puerto Rico, Canàries, Càdiz i Barcelona.

Línia de Fernando Poo

Servei mensual sortint de Barcelona el 2, de València el 3, d'Alacant el 4, de Càdiz el 7, per a Les Palmes, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma i ports de la costa occidental d'Àfrica.

Retorn de Fernando Poo el 2, fent les escales de Canàries i de la Península indicades en el viatge d'anada.

Línia Brasil-Plata

Sortint de Bilbao, Santander, Gijon, Coruña i Vigo per a Rio Janeiro, Montevideo i Buenos Aires; empenent el viatge de retorn des de Buenos Aires per a Montevideo, Santos, Rio Janeiro, Canàries, Vigo, Coruña, Gijon, Santander i Bilbao.

Ademés dels indicats serveis, la Companyia Transatlàntica té establers els especials dels ports del Mediterrani a Nova York, ports Cantàbrics a Nova York i la Línia de Barcelona a Filipines; dites sortides no són fixes i s'anunciaran oportunament per cada viatge.

Els vapors admeten càrrega en les condicions més favorables, i passatgers, als quals la Companyia dona còmode allotjament i esmerat tracte, com ho ha acreditat en el seu dilatat servei. Tots els vapors tenen telegrafia sense fils.

També admet càrrega i es despaxen passatges per a els ports de tot el món, servits per línies regulars.

Representant a Barcelona: **A. RIPOLL**

Gran Via Laietana, 5, baixos

Demaneu MITGES AMPOLLES

Vichy Català

a les fondes i restaurants

Aigua mineral natural
digestiva i més eco-
nòmica que les seves
—— similars ——

Fills d'Agustí Blazquez

COLLITERS i EXPORTADORS
DE VINS FINS i CONYACS
DE XEREZ (CADIZ)

Propietaris de la Marca MORENO

Especialitats: AMONTILLATS

Josep Soley i Rabassa

REPRESENTANT

CORTS, 553, 3.er, 2.ª — BARCELONA

Llibreria Puig i Alfonso

LLIBRES I REVISTES

Científiques i Literàries de
totes classes i procedències

Plaça Nova, 5
Telèfon 4511 A

Barcelona

Gran fàbrica de Dolços i Bombons

LA SUIZA
REÑÉ, S. A.

Especialitat en Marrons glacés ✧ Caramels àcids ✧ Ametlles
Confits ✧ Fruites, etc.

FÀBRICA i DESPATX:
Orteu, 5, 7, 9 i 11 (Sant Gervasi)
TELÈFON 624 G

SUCURSAL:
Consell de Cent, 362 i 364
TELÈFON 1097 S. P.

BARCELONA

~ Forn de Sant Jaume ~

Pastisseria : Confiteria

Bomboneria : Uins :

Licors i Xampanyes

Llibreteria, 4

Passeig de Gràcia, 7

Telefons { 2441 B
4582

Udua de M. Suarro

Fàbrica de paper de tina

•• Fundada en el segle XVII

Proveïdora del paper segellat de les
Repúbliques de Xile i Argentina. ••
Papers de fil de totes classes. ••
Paper català. •• Paper d'Ofici.
Cartrolines. •• Cartrolines fil per a
naips. •• Paper per a edicions, etc.

Magatzem i despatx:

Granvia Laletana, II

Barcelona

res/16